

ફોજદારી પરચૂરણ અરજી નં. 5927/2025

અરજદાર: ચાવડા લલિતભાઈ રમણભાઈની ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ ૪૯૭ અને ૫૦૩ મુજબની અરજી લગત હુકમ.

(૧.૦) અરજદારની હાલની અરજી વંચાણે લીધી. અરજદારના વિ.વ.શ્રી તથા વિ.એ.પી.પી.શ્રીને સાંભળ્યા. તપાસ કરનાર અમલદારશ્રીનો અભિપ્રાય તેમજ રજૂ દસ્તાવેજો ધ્યાને લીધા.

(૨.૦) હાલના અરજદારે તેઓની અરજીમાં રજૂઆત કરેલ છે કે તેઓ અરજીમાં જણાવ્યા મુજબના સરનામે હાલમાં રહે છે તથા તેઓની સાથે સાયબર ક્રાઈમનો બનાવ બનેલ જે બનાવમાં તેઓના **HDFC BANK ACCOUNT NO.00061050300342** માંથી રૂ.10,000/- ઉપડી ગયેલ આ અંગે ફરિયાદ નોંધાવેલ હતી જે સબબ સાયબર ક્રાઈમ પોલીસ દ્વારા સામાવાળાના નીચે કોષ્ટકમાં દર્શાવ્યા મુજબની રકમ જે તે બેંકમાં ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ ૧૦૬ મુજબ ફીઝ કરાવેલ છે.

કોષ્ટક નં.૨.૧

ક્રમ નં.	જે બેંકમાં રકમ ફીઝ થયેલ છે તે બેંકનું નામ	બેંકનો ખાતા નંબર	રકમ રૂપિયા
1.	INDIAN BANK	7973558990	10,000/-
		કુલ રકમ રૂ.	10,000/-

ઉપરોક્ત રકમ જે તે બેંકમાં જેમના તેમ પડી રહેલ છે અને તેઓને પરત મળેલ નથી. અરજદારે વધુમાં જણાવેલ છે કે આ બાબતે એફ.આઈ.આર. થયેલ નથી. તેઓને ખુબ જ મોટું આર્થિક નુકસાન થયેલ હોય તથા તેઓને ગુજરાન ચલાવવા માટે સદર રૂપિયાની જરૂર હોય સદર નાણાં તેઓના ખાતામાં પરત અપાવવા માટે ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ ૪૯૭ અને ૫૦૩ મુજબ યોગ્ય તે હુકમ થવા અરજ કરેલ છે.

(૩.૦) અરજદારની અરજી સબબ તપાસ કરનાર અમલદારને સદર ગુના બાબતે તમામ પેપર સહિત સ્પષ્ટ અભિપ્રાય રજૂ કરવા હુકમ કરવામાં આવેલ. જે અન્વયે ત.ક.અમલદારે તેઓનો અભિપ્રાય રજૂ કરેલ છે. તપાસ કરનાર અમલદારનો અભિપ્રાય તથા લગત કાગળો ધ્યાને લેતાં તેઓએ જણાવેલ છે કે સાયબર ક્રાઈમનો ભોગ

બનનારના નાણાં જ્યારે ઓનલાઈન ટ્રાન્સફર થઈ જતા હોય છે ત્યારે આવા નાણાંને તાત્કાલિક રોકવા તથા ગુના અટકાવવા માટે ગુજરાત સરકાર દ્વારા હાલ સ્ટેટ સાયબર ક્રાઈમ સેલ, સી.આઈ.ડી. ક્રાઈમ હસ્તક “સાયબર આશ્વસ્થ” પ્રોજેક્ટ ચાલુ છે. આ પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત ક્રાઈમ ઈન્સિડન્ટ રીસ્પોન્સ યુનિટમાં સાયબર ક્રાઈમનો ભોગ બનનારના નાણાં જ્યારે ઓનલાઈન ટ્રાન્સફર થઈ જતાં હોય છે તેને તાત્કાલિક રોકવાની કામગીરી કરવામાં આવે છે. સાયબર ક્રાઈમના ભોગ બનનાર નાગરિકો સીધી જ પોતાની ફરિયાદ હાલ ૧૯૩૦ નંબર પર ડાયલ કરીને લખાવે છે ત્યારે ઈન્સિડન્ટ રીસ્પોન્સ યુનિટ દ્વારા એક ટિકિટ નંબર આપવામાં આવે છે સાથો સાથ જે શંકાસ્પદ બેંક ખાતામાં જે તે નાગરિકના નાણાં ગયેલ હોય તે બેંકને નાણાં ફીઝ કરાવવા તેમજ જો નાણાં ત્યાંથી ટ્રાન્સફર થઈ ગયેલ હોય તો તેની માહિતી આપવા માટે તેઓની કચેરીએથી ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ ૯૪ અને ૧૦૬ હેઠળ નોટીસ આપવામાં આવે છે. નોટીસ આધારે બેંકો દ્વારા શંકાસ્પદ રીતે મેળવાયેલા નાણાં ફીઝ કરવામાં આવે છે.

(૪.૦) ત.ક.અધિકારીએ વધુમાં રજૂઆત કરેલ છે કે, હાલના અરજદારશ્રીનાઓ સાથે સાયબર ક્રાઈમનો બનાવ બનેલ હતો જેમાં અરજદારના **HDFC BANK ACCOUNT NO.00061050300342** માંથી રૂ.10,000/- ઉપડી ગયેલ જે બાબતે અરજદારે પોતાની ફરિયાદ નોંધાવેલ હતી. અરજદારની ફરિયાદ આધારે સાયબર ક્રાઈમ સેલ, સી.આઈ.ડી. ક્રાઈમ દ્વારા અરજદારના ઉપરોક્ત ખાતામાંથી ગયેલ નાણાં પૈકી કોષ્ટક ૨.૧માં દર્શાવ્યા મુજબની વિગતે કુલ રૂ.10,000/- ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ ૧૦૬ મુજબ ફીઝ કરાવેલ છે, જે નાણાં પાછા ખેંચવા માટે અરજદારશ્રીએ આપ નામદાર સાહેબની કોર્ટમાં અરજી કરેલ હોય અને તે રૂ.10,000/- ફીઝ થયેલ છે જે સદર બેંક ખાતા બનાવટી હોવાનું જણાયેલ છે તથા સદરહુ ખાતા સીઝ કર્યા બાદ ખાતેદાર અથવા તો અન્ય કોઈ વ્યક્તિએ ખાતું સીઝ કર્યા બાબદ તેઓ (પોલીસ) સમક્ષ કોઈ વાંધા તકરાર લીધેલ નથી. જેથી તે રૂપિયા અરજદારશ્રીને આપવા તેઓનો અભિપ્રાય થાય છે. આમ, સદર હકીકત ધ્યાને લેતાં અરજદારના ઉપર જણાવ્યા મુજબના ખાતામાંથી નાણાં ઉપડી ગયેલ હોવાનું તથા શંકાસ્પદ બેંકના ખાતામાં ટ્રાન્સફર થયાનું હાલના તબક્કે સ્પષ્ટ જણાઈ આવે છે.

તદ્વઉપરાંત રેકર્ડ પરની હકીકત ધ્યાને લેતાં હાલના કામે આજદિન સુધી કોઈ એફ.આઈ.આર. થયેલ હોય કે હાલના કામે કોઈની ધરપકડ કરવામાં આવેલ હોય તેવું જણાઈ આવતું નથી તેમજ બનાવ બન્યે આટલો લાંબો સમય પસાર થયેલ હોવા છતાં આજદિન સુધી અરજદાર સિવાય અન્ય કોઈએ નાણાંની અત્રેની અદાલત સમક્ષ માંગણી કરતી કોઈ અરજી કરેલ નથી. તદ્વઉપરાંત તપાસ કરનાર અમલદારનો અભિપ્રાય ધ્યાને લેતાં તેઓ સમક્ષ પણ કોઈએ આ નાણાંની માંગણી કરેલ હોય તેમ જણાતું નથી. તપાસ કરનાર અમલદાર દ્વારા સદર બેંક ખાતા બનાવટી હોવાનું જણાવેલું છે તથા સદરહુ ખાતા સીઝ કર્યા બાદ ખાતેદાર અથવા તો અન્ય કોઈ વ્યક્તિએ ખાતું સીઝ કર્યા બાબતે તેઓ (પોલીસ) સમક્ષ કોઈ વાંધા તકરાર લીધેલ નથી. જેથી તપાસ કરનાર અમલદાર દ્વારા સદર નાણાં અરજદારશ્રીને પાછા આપવા સ્પષ્ટ અભિપ્રાય આપેલ છે. જેથી અત્રેની અદાલતના માનવા મુજબ અરજદાર સદર નાણાં પરત મેળવવા હકકદાર હોવાનું જણાય છે.

(૫.૦) આ તબક્કે સદર નાણાં પરત આપવા બાબતે અત્રેની અદાલતની સત્તા હકુમત જોતાં ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ ૫૦૩માં નીચે મુજબ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

503. Procedure by police upon seizure of property.

(1) Whenever the seizure of property by any police officer is reported to a Magistrate under the provisions of this Code, and such property is not produced before a Criminal Court during an inquiry or trial, the Magistrate may make such order as he thinks fit respecting the disposal of such property or the delivery of such property to the person entitled to the possession thereof, or if such person cannot be ascertained, respecting the custody and production of such property.

(2) If the person so entitled is known, the Magistrate may order the property to be delivered to him on such conditions (if any) as the Magistrate thinks fit and if such person is unknown, the Magistrate may detain it and shall, in such case, issue a proclamation specifying the articles of which such property consists, and requiring any person who may have a claim thereto, to appear before him and establish his claim within six months from the date of such proclamation.

આમ, ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ ૫૦૩માં જણાવ્યા મુજબ જ્યારે કોઈ પણ પોલીસ અધિકારી દ્વારા મિલકતની જમીની જાણ મેજિસ્ટ્રેટને કરવામાં આવે અને તપાસ દરમિયાન આવી મિલકત અદાલત સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવેલ ન હોય ત્યારે મેજિસ્ટ્રેટને આવી મિલકતના નિકલ અથવા તો કબજા બાબતે યોગ્ય લાગે તેવો હુકમ

કરવાની સત્તા આપવામાં આવેલ છે. તદ્દઉપરાંત નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટ દ્વારા ગોવિંદભાઈ તેજાભાઈ બારીયા વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય, ૨૦૦૧(૨) જી.એલ.એચ. ૭૨૬ના કેસમાં પેરા નં.(૮.૨), (૧૦) તથા (૨૨)માં પણ નીચે મુજબ ઠરાવેલ છે.

(૭.૨.) Shri Pandya has cited so many authorities with regard to legal possession of Sec. 451 and Sec. 452 of CrPC Here in this case owner lodged a complaint in the police station for which offence has been registered for theft having been committed in respect of two vehicles. That two vehicles have been found from the possession of the purchaser but at the same time the Investigating Officer has come to a conclusion that complainant has filed a false case and therefore muddamal vehicles are seized during the course of the police investigation and Investigating Officer has reported about such seizure of two vehicles, from the purchaser to the Court and therefore Section 457 of CrPC will be applicable. In no case Sec. 451 Cr. P.C. will be applicable to this case. Sec. 457 of Cr. P.C. reads as follows:

"Sec. 457 Procedure by police upon seizure of property:

[(a) Whenever the seizure of property by any police officer is reported to a Magistrate under the provisions of this Code, and such property is not produced before a Criminal Court during an inquiry of trial, the Magistrate may make such order as he thinks fit respecting the disposal of such property or the delivery of such property to the person entitled to the possession thereof, or if such person cannot be ascertained, respecting the custody and production of such property.]

"(2) If the person so entitled is known, the Magistrate may order the property to be delivered to him on such conditions (if any) as the Magistrate thinks fit and if such person is unknown, the Magistrate may detain it and shall in such case issue a proclamation specifying the articles of which such property consists, and requiring any person who may have a claim thereto, to appear before him and establish his claim within six months from the date of such proclamation."

(10.) On reading aforesaid section, it is crystal clear that words "may make such order as he thinks fit" are of much importance. When word 'may' is used discretion has been given to the learned Magistrate, of course that discretion is to be exercised judicially keeping in mind the well settled principles of law. The words "to the person entitled to the possession thereof" are also important and relevant. **From the papers if the learned Magistrate has come to a conclusion that particular person is entitled to the possession of the vehicles then he can pass the order directing the muddamal article to be handed over to that person.** From record it appears that the purchaser has paid Rupees 3,10,000/-- to the owner of the vehicles and Society was knowing about the fact that owner has already sold vehicles to purchaser.

(22.) As discussed earlier, when the learned Magistrate has followed the decision of this Court, in Hussain Amibhai Qureshi (supra), it cannot be said that he has passed an order contrary to well settled legal position with regard to return of muddamal articles under Sec. 457 of CrPC pending the inquiry.

(૬.૦) આમ, ઉપર ચર્ચા કર્યા મુજબ સદર કેસની તમામ હકીકત, સંજોગો તથા રજૂ દસ્તાવેજો ધ્યાને લેતાં સદર નાણાં બેંકમાં જમા હોય તેથી સદર રોકડ રકમના દર તેમજ સિરિયલ નંબર બાબતનો પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થતો નથી તેમજ ભવિષ્યમાં પણ મુદ્દામાલની ઓળખ બાબતની કોઈ તકરાર કે પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થાય તેમ નથી. વધુમાં નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટ દ્વારા સુંદરભાઈ અંબાલાલ દેસાઈ વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય, ૨૦૦૩(૧) જી.એલ.એચ. પાના નં.૩૦૭ના ચુકાદામાં પ્રસ્થાપિત સિદ્ધાંતો ધ્યાને લેતાં પણ ઉપરોક્ત જણાવેલ કારણોસર હાલની અરજી મંજૂર કરવા પાત્ર જણાતી હોય ન્યાયના વિશાળ હિતમાં નીચે મુજબનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

–:://હુકમ//::–

A) અરજદારની અરજી ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ ૫૦૩ હેઠળ મંજૂર કરવામાં આવે છે.

B) અરજદારે સદર ગુનાના કામે સીઝ કરવામાં આવેલ રૂ.10,000/– થી દોઢી રકમના જાત જામીન તથા તેટલી જ રકમના સધ્ધર જામીન સંબંધિત પોલીસ સ્ટેશનમાં આપ્યેથી નીચેની શરતોને આધિન વચગાળાની કસ્ટડી સ્વરૂપે પરત સોંપવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

C) વધુમાં હુકમ કરવામાં આવે છે કે અરજદાર દ્વારા હુકમ મુજબના જાત જામીન (બોન્ડ) તથા સધ્ધર જામીન પોલીસ સ્ટેશનમાં આપ્યેથી પોલીસ અધિકારી દ્વારા તે મતલબની જાણ તથા સદર હુકમની જાણ જે તે બેંકને કરવી તેમજ નીચે કોષ્ટકમાં દર્શાવ્યા મુજબની તમામ બેંકોને આદેશ આપવામાં આવે છે કે તેઓએ પોલીસ અધિકારી દ્વારા અરજદારે હુકમ મુજબના જાત જામીન (બોન્ડ) તથા સધ્ધર જામીન પોલીસ સ્ટેશનમાં આપેલ હોવાની તથા સદર હુકમની જાણ મળ્યેથી દિન-૧૦માં તેમની બેંકના ખાતામાં અરજદારના જે રૂપિયા જમા છે તે અરજદારના **HDFC BANK ACCOUNT NO.00061050300342** માં જમા કરાવી તેની જાણ અત્રેની અદાલત તથા લગત પોલીસ સ્ટેશનને કરવી.

ક્રમ નં.	જે બેંકમાં રકમ ફીઝ થયેલ છે તે બેંકનું નામ	બેંકનો ખાતા નંબર	રકમ રૂપિયા
1.	INDIAN BANK	7973558990	10,000/-
		કુલ રકમ રૂ.	10,000/-

શરતો:-

- i.** અત્રેની અદાલત જ્યારે ફરમાવે ત્યારે અરજદારે આ નાણાં અત્રેની અદાલતમાં ભરવાના રહેશે.
- ii.** ઉપરોક્ત ખાતાધારક વ્યક્તિ કે અન્ય કોઈ વ્યક્તિ સદર નાણાં પર કલેઈમ કરે અને પોતાનો હકક/હિત પુરવાર કરે તેવા સંજોગોમાં અરજદારે સદર રકમ પરત કરવાની રહેશે.
- iii.** સદર મુદ્દામાલ રકમનો કોઈ ગુનાહિત કામે ઉપયોગ કરવો/કરાવવો નહીં.
- iv.** કોઈ પણ શરતનો ભંગ થયેથી હાલનો વચગાળાનો હુકમ આપોઆપ રદ ગણાશે તથા મુદ્દામાલ રોકડ રકમ ફરીથી જમ થવાને પાત્ર રહેશે તથા બોન્ડ અને જામીનગીરીની રકમ પણ વસૂલ કરવાને પાત્ર રહેશે.

હુકમ આજરોજ તારીખ રપમી માહે જુન સને ૨૦૨૫ના રોજ ખુદી અદાલતમાં વાંચી સંભળાવી સહી કરી જાહેર કર્યો.

તા.૨૫-૦૬-૨૦૨૫
અમદાવાદ શહેર.

(એ. જી. ઓઝા)
૧૦મા એડિ. ચીફ જ્યુડીશ્યલ મેજિસ્ટ્રેટ,
(કોર્ટ નં.૧૩) અમદાવાદ શહેર.
કોડ નં.જીજે-૦૦૮૩૯